

ชื่อเรื่อง การออกแบบสังคมที่ยั่งยืนในพื้นที่ขนาดเล็กของชุมชนปกากะญอ (กะเหรี่ยง): กรณีของหมู่บ้านห้วยหินลาดในตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้แต่ง ณพัชรชญาธิ์ สุวรรณเนตร

ปี พ.ศ. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อถอดบทเรียนการจัดการทรัพยากรร่วมกันในหมู่บ้านห้วยหินลาดใน แล้วนำบทเรียนไปสู่การออกแบบสังคมที่ยั่งยืน และศึกษาผลลัพธ์การออกแบบของสังคมที่ยั่งยืน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้างการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมกับชุมชน และการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มแกนนำเยาวชน นำมาอภิปรายผลร่วมกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แนวคิดเรื่องการแบ่งปันทรัพยากร (Common-pool Resource) และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กรอบแนวคิดโครงสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ (1) การเรียนรู้ขั้นตอน (Experience (E)) (2) การเรียนรู้ขั้นตอน (Naturalism (N)) (3) การเรียนรู้ขั้นตอน (Continuity (C)) (4) การเรียนรู้ขั้นตอน (Interaction (I)) มีการปฏิบัติจริงที่เป็นการปฏิสัมพันธ์กับทุกสรรพสิ่ง และ (5) การเรียนรู้ขั้นตอน (Intelligent (I)) ผลวิจัยพบว่าการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรร่วม ที่หมู่บ้านห้วยหินลาดในมีปัจจัย ที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ (1) การเชื่อมโยงความรู้ ความคิดของภูมิปัญญาปกากะญอกับความรู้ภายนอก (2) กิจกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นในวงสนทนา และ (3) การสร้างความรู้ใหม่ที่มาจากการทำงาน และการออกแบบสังคมที่ยั่งยืนนั้นเริ่มจากการเข้าใจปัญหาที่แท้จริงแล้วหวนกลับไปสู่ภูมิปัญญา ได้ผลลัพธ์ที่ยั่งยืนจากรูปแบบการสืบทอดที่ชัดเจน 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Learning Exchange) ขั้นตอนที่ 2 เป็นการฟื้นฟู (Regeneration) ขั้นตอนที่ 3 เป็นการปฏิบัติ (Practice) ซึ่งความยั่งยืนของการสืบทอดภูมิปัญญาของกลุ่มเยาวชนปกากะญอยังมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) ทุกเป้าหมาย (ยกเว้นเป้าหมายที่ 14) และที่มีผลเด่นชัดได้แก่เป้าหมายที่ 1, 2, 5, 15, 16 และเป้าหมายที่ 17